

Hailuoto Organum

– akustinen tilataideteos luonnon keskellä

Tiina Sainila

Soiva Saari -hankkeen projektikoordinaattori
Hai Art ry
tiina.sainila@haiart.net

Taideorganisaatio *Hai Art ry* rakennutti touko-kesäkuussa 2014 Hailuodon Ulkokarvoon betonisen Hailuoto Organum -tilataideteoksen. Teos on saksalaislähtöisen, nykyään Uruguayssa asuvan ja opettavan akustiikkataiteilija *Lukas Kühnen* suunnittelema. Lukas oli myös toteuttamassa teosta yhdessä virolaisen *Nordecon Betocon* Oy-yrityksen työntekijöiden kanssa. Lukas Kühne on suunnitellut aiemmin vastaavanlaiset teokset Viroon ja Islantiin. Viron "Cromatico" ja Islannin "Tvisöngur" antoivat kipinän äänitaiteeseen keskittyneelle *Hai Artille* Hailuodon oman betoniteoksen rakentamiseksi.

Veistos koostuu kolmesta erikokoisesta toisiinsa kiinnittyneestä kupolista. Kullakin kupolilla on oma resonanssi, joka vastaa nuottia, ja toimii luonnollisena äänen vahvistimena. Eri kokoiset kupolit saavat aikaan kolmen intervallin duurisävelkulun: G / So = pohjaääni, H / Si = terssi, D / Re = kvintti. Korkeudet kupujen välillä ovat 2,30 m ja 3,50 metriä.

Kupolimainen muoto on valittu sen akustisten ominaisuuksien takia, ja veistoksen visuaalinen muotokieli on myös harmoniassa ympäröivän maiseman kanssa. Sisäänkäytävä teos vaikuttaa sekä visuaalisiin, että kuulollisiin aisteihin: Siellä voi laulaa, puhua, äänellä, hiljentyä tai järjestää pienoiskonsertteja ja muita tapahtumia. Hailuoto Organum on aina avoin: Ihmiset voivat vierailla siellä itsenäisesti mihin aikaan tahansa, ja Organumissa saa myös järjestää omia pieniä tapahtumia.

Veistos rakennettiin puuston suojiin mahdollisimman kauas matalasta ranta-alueesta.

Valmiita kulkureittejä rakennuspaikalle ei ollut, joten ensimmäisenä vaiheena oli puuston välistä kiemurtelevan sorapolun tekeminen. Sementtisäkit ja valusora vietiin kottikärryillä tuota kapeaa polkua pitkin, sillä isommat ajoneuvot olisivat jättäneet jälkensä keväisen märkään maastoon. Puhdas vesi saatiin johdettua Ulkokarvon taukotuvan pysäköintialueelle tuoduista säiliöistä rakennuspaikalle.

Kaikki muotit valmistettiin paikan päällä. Pohjan valamisen jälkeen valettiin seinäosat ja viimeiseksi kupoliosat. Kupolien valu tehtiin muottien päälle käsin muotoillen. Tämä oli työvaiheista vaativin, mutta taitavat työmiehet onnistuivat siinä hienosti. Rakentamismenettelmä näkyy teoksen ulkopuolella kahtena erilaisena betonipintana – Lukas Kühne ei halunnut piilottaa niitä tasoitteen alle.

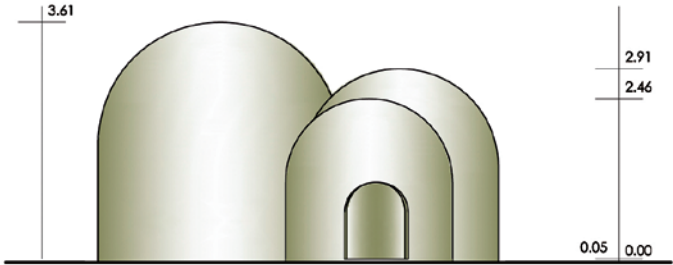
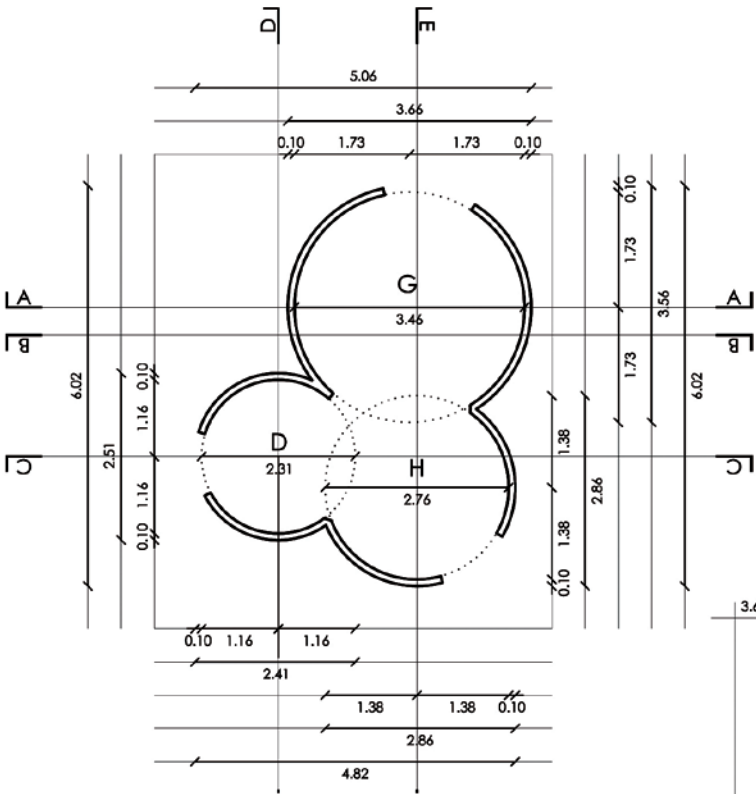
Hailuoto Organum on hyvä esimerkki betonin erilaisista käyttömahdollisuuksista. Sisäänkäytävä, kestävä taideteos, jolla on monia ulottuvuuksia voi innoittaa yksilöllisten teosten toteuttamiseen myös kaupunkiympäristössä.

Hailuoto Organum rakennettiin Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoittaman "Soiva Saari" -hankkeen puitteissa. Teoksen rahoittamisessa olivat mukana lisäksi *Goethe-Institut ja Saksan ulkoministeriö*. Kiitokset myös yrityksille, jotka tukivat hanketta: *Finnsementti Oy* tarjosi sementit ja *Rudus Oy* kiviainekset. *Nordecon Betocon Oy* sponsoroiti hanketta tarjoamalla muotit ja raudoitukset sekä työpanoksensa pientä korvausta vastaan.

1 Akustiikkataiteilija Lukas Kühnen Hailuoto Organum-teoksen suunnitelma.

2 Kolmen kupolin liittymäkohta sisältä päin katsottuna.

Lukas Kuehne

1

2

Mikko Kanninen

Mikko Kanninen

3

Mikko Kanninen

4

3 Kupolien raudoitus.

4 Hailuoto Organum on akustinen tilataideteos, joka on aina avoinna. Siellä voidaan järjestää myös erilaisia tilaisuuksia.

5 Kupolien betonivalu tehtiin muottien päälle käsin muotoillen.

6 Taiteilija Lukas Kühne osallistui teoksen rakentamiseen ja valutöihin.

Mikko Kanninen

5

Mikko Kanninen

6

Hailuoto Organum – acoustic work of art in nature

Art organisation Hai Art had a public work of art in concrete built in Ulkokarvo in Hailuoto in May-June 2014. The work is called Hailuoto Organum.

It was designed by Lukas Kühne, an acoustic artist, who is originally German, but now lives and teaches in Uruguay. The artwork consists of three domes, different in size, 2.3 m and 2.5 m in height and connected with each other. They all have their own resonance, which corresponds to a music note, and they act as natural sound amplifiers. The domes of different size can produce a three-interval chord progression in major.

The accessible work affects both visual and hearing senses. In it you can sing, talk, make sounds, be silent, organise small concerts and other events. Hailuoto Organum is always open.

The formwork was made on the site. The domes were cast on the formwork and moulded by hand. The building method is seen on the outside of the work as two different concrete surfaces.